
Uusia ruukkukukkien tuhoeläimiä: *Sciophila*-sienisääski Suomessa, *Lyprauta* Hollannissa

Molempien sääskilajien toukat kutovat seittiä, mutta varsinaisia kasvituhojane eivät juuri aiheuta. Toukkien aiheuttama haitta on lähinnä esteettinen, ovathan ne suuria kooltaan eikä seittikään ole koristeellinen mullan pinnalla.

Suomessa eräällä ruukkuviljelmällä tuontimateriaalissa (mm. palmut ja limoviikuna) on tavattu seittiä kutovaa sääsken toukkaa. Se on *Sciophila festiva* -lajia*, ja se kuuluu sienisääskiin (*Mycetophilidae*). Toukka on väriltään läpinäkyvän harmaa, ja pituutta sillä on sentistä puoleentoista asti. Toukka kulkee mullan pinnalle kutomaansa seittiä pitkin. Ne syövät mullan pinnalla kasvavia leviä, sienirihmastoja ja orgaanista jätettä. Harsosääsken toukista lajin erottaa tummemman värin ja pituuden perusteella. Toukan pää ei ole musta toisin kuin harsosääsken toukilla.

Kuva 1. Sienisääsken toukan kutomaa seittiä mullan pinnalla. Kuva: Pauliina Laitinen.

Aikuiset sääsket ovat 2-3 mm pituisia ja karvaisia. Niiden peräpää on tummakuvioinen.

Kuva 2. Aikuinen *Sciophila*-sienisääski. Kuva: Pauliina Laitinen.

Hollannissa samanlaista seittiä kutova sääskilaji on osoittautunut *Lyprauta*-lajiksi, joka on *Sciophilalle* hyvin läheistä sukua. Molempien alkuperä on tuntematon. *Lyprauta* on tullut Hollantiin mahdollisesti Etelä-Amerikasta kasvimateriaalin tai kasvualustoiden mukana**. Sen toukka on läpinäkyvän valkoinen, ohut ja harsosääsken toukkia pidempi. Elintavoiltaan *Lyprauta* on samankaltainen kuin Suomessa tavattu *Sciophila*-sienisääski.

Lyprauta-lajin aiheuttamia varsinaisia tuhoja on raportoitu vähän. Toukka ilmeisesti vaurioittaa juuria, jolloin ne herkempiä mm. sienitaudeille. Hollannissa sääskien torjuntaan on annettu järeähköt torjuntaohjeet: deltametriini aikuisten sääskien torjuntaan, karbamaatti- tai organofosfaattivalmisteet toukkien torjuntaan kasvualustasta.

* määrittänyt: Jouni Penttinen, Jyväskylän yliopisto.

** (<http://www.telenmettoekomst.nl/>) josta valitaan Resultaten → Glastuinbouw → Leaflets → *Lyprauta* sp. in potorchideeën).

AGROPOLIS OY

